

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
 Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdejében.

A falanksz.

(Dr-s) A görög és római hadviselésben jelentékeny szerepet játszott a falanksz. Nem kellett hozzá valami fáradságos elrendezés, művészi mozdulatok, bonyolódott vezényszavak nélkül sorokba tömörülhetett a keménykaru katona; szétvetett lábbal biztos állásban, vállat a vállhoz, előre a dárdát s kész a rettenetes fegyverfal, mely megközelíthetetlen az első rohamnak, mert a rohanók eleje biztos halálba megyen. S ha a gyilkos hegyek benne maradnak a támadók mellében, a sor még mindig áll, elővillan a kard, és kezdődhetik a kézi tüsa életré, halálra.

A falanksz ereje a tömörülés. Nem a fegyverek jósága, nem a katona ügyessége, hanem az, hogy rés nélkül való egész. Ha megbontják, összerongálódik a sor, a hosszú fegyverrel nem lehet küzdeni, s az állás se biztos többé. Mint a szorosan berakott bolthajtás, ha a zárókövet elveszik, darabonkint szakad a földre.

Kétféleképen lehet az ilyen zavart előidézni. Az egyik heroikus tény. Bátorság kell hozzá meg vakmerő megvetése a biztos halálnak. Ön-feláldozás. Meztelen mellet megrohanni a dárdaerdőt, összefogni belőle egy öltre valót, belevezetni valamennyit a saját szívébe, mélyen, hogy az ellenségnek kirántani se legyen ideje, mert az így vért résen már zúdulnak a támadók a haladókló hős tetemén keresztül.

A másik csunya jóság. Belülről a sorból indul ki. A föld már dübörög a támadók roha-

mától, ijedt porfelhők kelnek a lábak alól; az ércfal áll komor elhatározottsággal, tudja, hogy visszahökken az első sor vad katonája a csillogó hegyű fegyverrel szemközt. De imé, az elhatározó pillanatban zavar támad a falankszban, egypár dárda lehajlik a támadók előtt, egypár váll kicsuszik a kéményre tartott sorból, s itt is, ott is rés foszlik az ércfalon.

Mi ez? Tapasztalatlan katona heve, ki nem tudja egyforma nyugodtsággal nézni a közeli ellent s elibe vág a többinek? Vagy árulás? Mind a kettő lehet, s bizonyos, hogy az első igen hasonlít objektíve a másodikkhoz.

A »divide et impera« elvét a politikai és társadalmi csatározások mezején jól ismerik. A divide az ellenségre vonatkozik, akár ember, akár szellemi irányzat. El kell vágdalni az összetartó idegeket, hadd oldódjék meg a gomoly, össze kell vesztetni a vezérket, vagy a vezéreszméket, hadd darabolódjék a test, akkor aztán könnyű a győzelem.

Természetes, hogy a divide elvének a támadottak a tömörülés programját állítják szembe. S ha minden más csatában, a politikai küzdelmeknél per eminentiam szükséges az összetartás, de praktikus alakjában. A vezér nem személy, hanem eszme, azt kell diadalra segíteni minden helyes uton-módon, ezt kell kultiválni a meggyőződés erejével, nem a személyt, s ha valakit a tiszta meggyőződés vezet mellékes kérdések, érdekek nélkül, van elég lelkiereje, hogy esetleges személyes ellenszenvét el tudja nyomni az eszme érdekében.

szünek, hol a kelet már nyugottá lesz s hol a kurili szigetek vitorlás briggei találkoznak a hakodatei dsunkakkal.

— Iblisz fia, te majompofáju, te száritott cápamáj, én Szaid Bargás szultán vagyok, parancsolok az egész hajónak! Vidd a hitvány kotyvalékodat, — s odartartotta Pambé elé az üres cintányért.

Pambé behorpasztotta a tányért Nurkid gyapjas tején, Nurkid pedig kést rántva, végighasította Pambé lábászárát. Pambé is elővette kését, de Nurkid lesiklott a lépcsőn a hajó fenekébe, szitkokat szóra a szerágra, a ki vérvél szennyezte be a tisztára surlt fedélzetet. Csak a fehér hold látta e jelenetet, mert a tiszték a szén berakására ügyeltek, az utasok pedig fülledt kajuttjeikben küzdöttek az álmatlansággal.

— Jól van — szólott Pambé s elment, hogy bekötözze a lábát. — Majd később igazítjuk el a számadást.

Nurkid az életét vette el.

— Másnap reggel a fűtő üres agyvelővel ébredt föl. Nem volt többé zanzibári szultán, hanem közönséges seedy boy, a ki izzad a kazánházban. Fölment a fedélzetre s kigombolta mellén az inget. Sziszegve szelelte át egy kés a levegőt, a k repülő hal s Nurkid válla fölött egy hüvelykkel állt meg a konyha faajtájában. A fűtő leszaladt s azon gondolkodott, hogy mit mondhatott tegnap a kés tulajdonosának. Délben, mikor a laszkárok ebédnél ültek, Nurkid, a ki békességes, jólelkű ember volt, oda ment hozzájuk és így szólott:

Tisztára vak, a ki nem látja, hogy a magyar katholicizmus szorongattatásának napjait éli. Veszedelmes ár özöni körül azt a maroknyi csapatot, a kik a nagy katolikus tömegeből egyedül nem alszanak a tettek számára, hanem évek óta kongatják a vészharangot s mellette küzdenek az igazért s mentik, a mit menteni lehet az ár dühéből. Nincs a hátuk mögött pótsereg, ilyen még nincs minálunk, az erős katolikus középosztály hiányzik; először teremteni kell.

A maroknyi csapat falankszot alkot, másképp nem tarthaná magát. Akkor támadt sziget módjára, mikor az ár legjobban dühöngött. Ellenségei mulékony jelenségnek nevezték csak egy lusztrum előtt is. Azt hitték, nem érdemes vele foglalkozni. Azóta dolgozott minden ereje megfeszítésével, s hála Isten, van is látszata. A parlamentben is, a népnél is, s az ellenség dühös kapkodása, tehetetlen fogcsikorgatása elég bizonyíték arra, hogy a falanksz nem muló tünemény, hanem számottevő faktora politikai életünknek.

Kivülről nem bontja meg semmi. Az ellentáborban nincs akkora heroizmus. Néha tartanak hajtóvadászatot, ha jó kopóik vannak, de általában jobb szeretik a kerülő utakat.

Arra kell most már vigyázni, hogy a falanksz belülről meg ne bomoljék. Hogy áru ne akadjon benne, se renegát; s erre hála Isten, nincs is eset. Hanem a tulságosan heves katonák sokat árthatnak. Az emberi gyarlóságok közé tartozik a hiuságos önértzet is, a fölötte nagy önbizalom, a mely legtöbbször szubjektív nagy-

— Emberek, tegnap be voltam rugva s úgy gondolom, hogy valamelyikkel gorombáskodtam. Ki volt az! Hadd mondjam el neki magának is, hogy a pálinka beszélt belőlem.

A szeráng nézegetni kezdte a távolságot kése és Nurkid melle között. Ha ráugrik, utközben valaki gáncost vethet neki s akkor kése lecsuszik a fűtő mellcsontjára, csak sebet ejt. A bordái közt nem találhatja el. Ezért nem szólott semmit s a többi laszkár is hallgatott. Arcukról eltűnt minden kifejezés, közömbösen néztek maguk elé, mint egyáltalán minden keleti ember, a mint gyilkosságról, vagy civakodásról van szó. Nurkid sokáig nézett fehér szemekbe. Aztán mély sóhajtás, csaknem nyögés szakadt torkából; visszatért a kazánházba. A laszkárok pedig tovább folytatták beszélgetésüket, hogy hogyan lehet legjobban elkészíteni a rizskását.

Nurkid sokat szenvedett levegő híján, míg a hajó Bombayba ért. Csak akkor ment fel levegőt színi, mikor mindenki a fedélzeten volt. Így is megtörtént vele, hogy egyszer egy nehéz tuskó közvetlenül az orra elé esett le az árbockosárból, máskor meg egy csapóajtó akkor nyílt ki, mikor egyik lábával már rajta állt. Egy elviselhetetlenül forró éjszakán pedig véresre hasította a vállát egy kés, mely a kapitány hidja mellett levő emelvényről hullott alá. A mint kikötött a Saárbrücken Bombayban, Nurkid azonnal menekült róla s elrejtőzött a város nyolcszáz ezer lakosa között. Pambé sokáig kereste, de mivel elfogyott a pénze, elszegődött a Hongkongba induló Spichernre. Visszatért Szingapúrba, ott tudta meg, hogy Nurkid

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

A szeráng.

Három évvel ezelőtt, mikor a Saarbrücken nevű német gőzös hihetetlenül forró időben Adenben szentet vett fel, Nurkid, a ragy, tagbaszakadt zanzibári fűtő szabadságot kapott, hogy a szárazföldre mehessen. Mint »seedy boy« ment ki a szárazra, a hogy a fűtőket hívják, de mikor visszatért, már Zanzibár szultánja volt, ő fensége Szaid Bargás, és mindegyik kezében egy-egy pálinkásüveget cipelt. Leült a legénységi lejáró korlátja mellé, sós halat, hagymát evett és énekelt torkaszakadtából. Az étel Pambé volt, a laszkár matrózok szerángjé, vagyis vezetőjé. Elkészítette a halat, elment egy kis sót kérni és mire visszatért, Nurkid piszkos fekete ujjai turkáltak a tányérján.

A szeráng fontos személyiség, sokkal fontosabb, mint a fűtő, bár ez utóbbi több fizetést kap. Mikor a kapitány gigéjt felvonják, ő kezdi rá az ütemes kiabálást: hejje, hujja, hujja, hi! Ő veti ki a fenékmérőt s mikor a hajón ünnep van, fölhúzza legfőbb muszlin ruháját, derekára köti szíves vörös övet s a hátsó fedélzeten az utasok gyermekeivel játszik. Ilyenkor az utasoktól pénzt kap, melyet összegyűjt, hogy Bombayban, Kalkuttában, vagy Pulo-pnangban egyetlen tivornyán mind elszórja.

— Hohó, te hizott úru, az én ételemet eszed? — kiáltott Pambé azon a lingua francán, mely oly járatos, hol a levante nyelve meg-

ságokat teremt, kiknek tetteiben nem találhatók meg azok a bizonyos oroszánkörmök, de azért vezetni akarnak mindenütt. Az ilyen ember veszedelme a csatasornak. Nem tud engedelmességni. Nem akarja alvetni magát, mert bírái mindent és mindenütt. Az eszmének akar szolgálni s szerencsétlen magatartásával részt nyit az ellenségnek. Az meg a hasát fogja nevéttében, hogy nini, a »nem céhbeli« néppárti hogy támadja a »céhbeli«-eket; a 48-as milyen meztelenre iparkodik vetkőztetni csunya családi perpatvarral a 67-eseket. E mellett olyan hang kezd a támadásokban megcsendülni, a minő eddig szokatlan volt; gyanúsítás, epébe mártott gúny, sötét oldalvágások, melyek imitt-amott közel járnak a becsületsértéshez.

Uram Isten, mi ez? Elfelelte egyik-másik közülünk, hogy ellenség előtt állunk, hogy küzdenünk kell a közös rém ellen! Minek rontjuk egymást a saját táborunkban lényegtelen distinkciók miatt. Mert beszélünk okosan. A 48-as eszmék elkoptak a Kossuth-párt kezében, igen sok aprópénzt vertek már ki belőlük. Ami megmaradt, nem lehet véresszájú szittyáskodás, hanem komoly munka az ország vallási és állami jóléte érdekében. Ez józan keresztény program, kell, hogy minden becsületes törekvés magja legyen. Ha komoly politikusok ezt a programot tűzik ki maguk elé, maga a modus procedendi valóban nem határolhatja el őket egymástól annyira, hogy egyik a másikat a nemzet veszedelmes ellenségének tartsa. A mi meggyőződésünk a 67-es alapra helyezkedik, de azért senki hazafiatságról vádolni ne merje azt a pártot, mely emberföltött munkát végzett az elmúlt periodusban is. Ha valakinek kedve telik a kuruc nagymondásokban, ám fújja meg a tárogatóját, de csak addig, míg az előkelő nyugodtság szerepéből ki nem esik. Azon túl olyan modor következik, a minő nem illik ker. újságróhoz.

A magyarnak százados baja a gyűlölködés. Ha a bántban a török vagy a tatár bántotta, egymást ölte; most a zsidó liberalizmus túl a nyakunkon, s egymással harcoljunk? Mikor a német centrum egyik első vezérért meghalt, Vindhorst kezében pontosult össze a vezetés. Nem mindenki

a Gravelottal a jöremény fokán át Angliába ment. A szeráng átszegődött a Wörthre, azzal érkezett meg Angliába.

Nyolc hónapig csavargott Londonban és kereste Nurkidot. Ekkor megbetegedett; az utca sarától, meg a ködtől — Angliában csaknem minden keleti ember így jár — tüdőgyulladást kapott. Dühöngött, káromkodott, mikor a kórházba szállították.

Valamelyik hittérítő-társaság egy jámbor tagja éjjel-nappal ott ült az ágyánál és nagyon szomorkodott, hogy Pambé idegen nyelven beszélt, a helyett, hogy arra hallgatna, a mit jámbor könyvekből felolvasott neki. Egy nap azonban a szerángot kábultságából felrázta egy hang, mely az utcáról hatolt be a szobába.

— Ez a barátom hangja — susogta Pambé. — Hívjátok be! Ez Nurkid! Az Isten küldte!

— Vágyakozik a földije után, — szólt a barátságos hittérítő és leszaladva az utcára, torokszakadtából kezdte kiabálni Nurkid nevét. Egy kihetetlenül fekete ember fordult meg a szavára, fehér ing, ragyogó cilinder és vadonatu ruha volt rajta s nyakkendőjében óriási mellű sziporkázott. A sok utazás megtanította Nurkidot, hogyan kell használni a pénzt s világpolgárrá tette.

— Mi, he? Igen! — szólt, mikor elmondták neki a dolgot. — Fekete nigger, mint én! Ismerem? A Saarbrücken? Pambé! Az öreg Pambé. Vezessenek hozzá, — s követte a hittérítőt a kórház szobájába.

A fűtő első pillantásra észrevette azt, a mi a jámbor ur figyelmeztetésére. Pambé föld-

rokonszenvezett vele a pártban, volt elég egyéniség, a kik vele legalább is egyszintjén állottak, de azért volt egy Reichenspergernek is elég lelki ereje alvetni magát a névleg nem, de tényleg pártvezérnek, mert belátta, hogy a falankszon részt ütni nem szabad.

Nekünk nincsenek Vindhorstjaink, Reichenspergerjeink, de vannak becsülettel küzdő férfaink, a kiknek működését személyes gyűlölködésekkel bénítani nem szabad. A kis falanksz ilyenemű megbontása igen hasonlítana az árulásához.

Az érvényesülési akarás: tisztességes ambíció; a mindenáron érvényesülési akarás közel jár a stréberkedéshez.

Főiskolai internatus.

Kellőleg tájékoztuk már olvasóinkat e nagyhorderejű kérdésben s midőn az internatus-egyesület vezetősége e lapok hasábjain alább közölt fölhívásával olvasóközönségünk elé lép, reméljük hogy a kívánt eredményt el is éri.

FÖLHÍVÁS:

Mindenkor szerető figyelemmel kísérte a katolikus társadalom a haza reményének, az egyetemi ifjúságnak lépteit és sohasem zárta el szívét, ha annak érdekében fordultak hozzá, honnan a nemzet sorsának jobb, eszményibb és erkölcsösebb irányba való terelését várjuk.

De nem elég a jóakarati a nemes törekvésekkel szemben, hanem hathatós támogatásra is van szükség, ha az ifjúság lelkesedését ébren tartani akarjuk. Mert közismert tény, hogy az anyagi nyomor szörnyű pusztítást okoz a főiskolai ifjúság körében; számos tagja elernyed a mindennapi kenyérért folytatott küzdelemben, s nem egy elvesztvén ellenálló erejét, az anyagi megélhetésért feláldozza hitét, meggyőződését, s azon hazát és vallást nem ismerők táborához szegődik így szerzett tudásával, kik a nemzet ezer éves vallás-erkölcsi alapjának lerombolásán fáradoznak.

De sürgeti a katolikus társadalom segítő közbelépését azon számtalan erkölcsi veszedelem is, melynek az ifjúság — főként a fővárosban — ki van téve, s mely intelligenciánk erkölcsi tisztaságát, s ezzel nemcsak vallásos, hanem hazafias érzését is veszélyezteti.

E körülményeket tekintetbe véve mondta ki az 1900. évi katolikus nagygyűlés, hogy szükséges a főiskolai katolikus ifjúság számára in-

hoz ragadt szegény volt. Nurkid jól a zsebébe nyult s marokra fogott kézzel ment a beteg ágyához:

Hej, Pambé; Vén zsiros laszkár! Hogy vagy Dekko dsi! Emlékszel-e még rém? No nézd csak; takilo, takilo! — s a szeráng felé nyújtotta kezét, mely tele volt pénzzel.

Pambé intett neki a balkezével. A jobb keze a takaró alatt volt. Nurkid levette ragyogó cilinderét s Pambé fölé hajolt, hogy meghallja rekedt suttogását.

— Milyen megható — szólt a hittérítő. — Ezek a keleti emberek úgy szeretik egymást, mint a gyermekek.

— Készörül meg a torkodat, — szólt Nurkid, még mélyebben hajolva a beteg fölé.

— Emlékszel még a sós halra, meg a hagymára — szólt a szeráng és kését bedöfte Nurkid bordái közé.

Fulladt hörégek közt siklott le a fűtő teste az ágy mellé; levegő után kapkodó kezéből záporos módjára hullott az ezüstpénz a padlóra.

— Most már meghalhatok — szólt Pambé. Azonban nem halt meg. Az orvosi tudomány minden fogását felhasználták, hogy meggyógyítsák, mert a törvénynek szüksége volt rá. Végre is meggyógyult annyira, hogy illendő módon felakaszthatták.

Pambé nem sokat törődött ezzel sem, hanem a misszionárius, az nagyon szívére vette a dolgot. Nyugati ember volt s nem értette, mit tesz keleten e szó: boszú.

Rudyard Kipling.

ternatusok alapítása, hogy ott a támogatásra szoruló ifjak ingyenes vagy kedvezményes ellátásban, s mindnyájan — úgy szegények, mint gazdagok — katolikus szellemű nevelésben, vezetésben részesüljenek.

A nagygyűlés e határozatának megvalósítására alakult meg a katolikus főiskolai internatus-egyesület, mely jelen soraival a katolikus társadalomhoz fordul, hogy magasztos célját részint tagok gyűjtésével, részint adományaival előmozdíttani egyezkedjék.

Tájékoztatóul közöljük az egyesület alapszabályainak megfelelő pontjait.

2. §. Az egyesület célja: főiskolai hallgatók számára internatusot állítani, melynek tagjai részint fizetők, részint pedig az egyesület anyagi eszközeinek megfelelőleg kedvezményes vagy ingyenes teljes ellátásban, esetleg csak ingyenes lakásban részesülő főiskolai hallgatók.

4. §. Az egyesület tagjai: nagy alapítók, alapítók, rendesek, tiszteletbeliek és jötevők.

5. §. A ki az egyesület pénztárába fizetett adománynak évi kamatai vagy egyébként (betáblázás stb.) állandóan biztosított évi járadék által (gy ifjúnak 700 koronával számított egész évi ellátásban való részesítését lehetővé teszi, »nagy-alapító«. A nagy-alapító oklevelet kap, alapítványa s az internatus egyik szobája az ő nevét vagy az általa megállapított nevet viseli, neve az internatus disztermében megörökítettik, s joga van az egyesület választásmánya által eléje terjesztett három jelölt közül a segélyezendő személyt — ha másként nem intézkedett — meghatározni.

Alapító tagok azon egyesek vagy testületek, kik egyszersmindenkorra legalább 50 korona alapítványt tesznek és azt vagy egyszerre, vagy egyenlő részletekben öt év alatt az egyesület pénztárába beszovaltatják.

Az alapító tagok (egyesek, testületek, egyesületek, hatóságok) külön alapító levéllel az egyesület keretében oly alapítványt is tehetnek, melynek igényeseitől meghatározott föltételekkel bíró főiskolai hallgatók tekintendők.

6. §. Rendes tag az, a ki az egyesület céljait évenként 3 koronával előmozdítja.

A tagsági kötelezettség állandó és csak a választmánytól írásbelig bejelentett lemondás által szűnik meg. A lemondás érvénye az azt követő évben kezdődik.

7. §. Az egyesület jötevője mindaz, a ki bármily pénzüsszeggel vagy más adománnyal járul hozzá az egyesület céljaihoz.

Tisztelettel kérjük első sorban a főtisztelendő papság tagjait, mint a kik leginkább kell, hogy átérzék a katolikus szellemben nevelt intelligencia eszméjének nagy horderejét, hogy maguk részéről is támogatni egyezkedjenek célunkat, de a hivatás feladatát is hívják fel rá. *Bármily csekély adományt is legnagyobb köszönettel fogad az egyesület, mert minden egyes fillér katolikus hitünk s magyar hazafiságunk szent ügyét szolgálja.*

Katolikus egyesületeink vezetői egyezkedjenek tagjainkat adakozásra és beiratkozásra buzdítani.

Kérünk továbbá mindenkit, kit a kilencszázados keresztény magyar nemzetiség eszméje lelkesít, hogy e dicső mult fölesztéséért küzdő katolikus ifjúság támogatására egyesületünknek segítő kezet nyújtsin sziveskedjék.

Isten áldása lesz jutalma a katolikus ifjúság nagy lelkű támogatóinak,

Jelen fölhívásunkat a kézhez vételtől számított egy hónap alatt kérjük vissza az egyesület igazgatójának címére (Budapest, IV., Központi papnevelő).

Kelt Budapesten, 1901. április hava.

Ifj. Zichy János jr.

elnök.

Dr. Glattfelder Gyula

a közp. papn. tan. felügyelője, igazgató.

— Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit és elvtársainkat, hogy a megyében történő képviselő választási mozgalmakról minél részletesebb és minél gyakoribb tudósításokat küldeni sziveskedjenek, hogy olvasóközönségünk a megyében történő összes mozgalmakról híven és pontosan értesülhessék.

UJDONSÁGOK.

— **Plebánosi vizsgáló.** *Lauchsz* István duna-bogdányi segédlelkész Károly János káptalani helynök elnöklete alatt ma tartott prosynodalis vizsgálaton megvizsgáltatott és approbáltatott

— **Dr Major Ferenc,** a néppárt kitünő képviselője, a kinek óriási tevékenységét Fejérvárott is oly jól ismerik, a mint tudva van, Szombathelyen régi kerületében lépett fel. Egész sereg jelölt nevét hozták már vele szemben szóba, de mindeddig nem akadt még senki, a ki vele szemben a harcot föl merete volna venni. Legtöbbször *Éhen* Gyulát, Szombathely városának polgármesterét emlegették, különösen azok, a kik szeretnének tőle megszabadulni. Éhen ugyanis kivitte, hogy a város rövid pár esztendő alatt óriási lendülettel haladt előre, a minek természetes következménye persze az lett, hogy nagy teher szakadt a város nyakába. Ezért szeretnének sokan tőle szabadulni. A másik rész meg nem akarja ereszteni, mert úgy gondolkodik, hogy ha nagy a baj, segítse velük együtt cipelni a terhet. Így nincs Major dr.-nak mindeztideig ellenjelöltje. — A mint halljuk, Major Ferenc Zircen is föllépett s megválasztatását ott is bizonyosra veszik *André* Gyula ügyvéddel, a kormánypárt jelöltjével szemben.

— **Eljegyzés.** *Talos* József elemi iskolai tanító ma tartotta eljegyzését *Schreiber* Ibolyka kisasszonnyal, *Schreiber* György javító intézeti tisztviselő bájós leányával.

— **Megyei közgyűlés.** A megyei törvényhatósági bizottság f. hó 17-én d. e. 10 órakor a vármegyeház nagy termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatából adjuk a következőket: *Alispán* jelenti, hogy *Czirák* Béla gróf, a vármegye volt főispánja olajba festett arcképét a vármegye díszterme számára megküldi. — *Alispáni* előterjesztés a kilépő választott biz. tagok helyeinek betöltésére vonatkozólag. — A *Szent-György* kórház alapszabály tervezetének módosítása tárgyában leérkezett belügyminiszeri rendelet. — *Özv. Hunyady* Jánosné kérvénye elhunyt férje, volt moóri járási őrnök évnegyedi halálzási illetményének kiutalványozása iránt. — *Soóskut* község képviselőtestületének a róm. kath. egyház és egyházi javadalmát képező ingatlanoknak a község tulajdonából az egyház tulajdonába történt bejegyzése tárgyában hozott határozata. — *Soóskut* község képviselőtestületének a tanító fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata.

— **Választási mozgalmak.** *Vértes Boglár*ról írják lapunknak, hogy a tiszta választás törvényeinek nagyobb dicsőségére, a mely szigoruan tiltja ugyan az etetést és itatást, folyik a dinom-dánom. Az egyik választó polgárnak 200 koronát küldöttek a kormánypárti összetartás megreparálására. Abban volt annyi becsület, hogy nem fogadta el (ámbar akkor még nem volt a t. Ház feloszlatva s az új törvények nem is léptek még törvény erőre.) 8-án tartottak akbora cécut, hogy még a libák is Engel-féle bort ittak. — A függetlenségi párt jelöltje *Bodmér*on egyenesen hazaárulóknak nevezte ki azokat, a kik nem a függetlenségi pártra adják szavazatukat s a függetlenségi elvrt el kell hagyni az embernek apját, anyját, sőt, a családjával sem kell törődni. (Ez aztán megmondta a mi a szívén fekdűt. Csak akadjan bales a ki aztán el is hiszi neki. Csak az a kár, hogy ezek a szerencsétlenek megfélemedzenek róla, hogy hány-szor hagyta cserben a függetlenségi párt a saját zászlaját, a melyre esküt tett, a melynek becületes hűséget fogadott a választók előtt. Hány-szor

szökdöstek el a szavazás és beszélés elől az országházból akkor, a mikor a *Bánffy* bóréről volt szó. Igazán furcsán hangzanak aztán ezek a lendületes szöszölgések a hazafiság rendületlen szószába föleresztve.)

Székesfejérvárott a függetlenségi párt ma este 6 órakor tarja a *Ponty* vendéglőben jelölt értekezését.

A kormánypárt már lobogtatja a zászlókat. A *Nádor-utcán* több házra kitűzték már a *Zichy Jenő* lobogóját. A párt képes levelező lapokkal is igyekszik elárastani a várost, a melyeken egy csomó színes választó között nemzeti színű zászló leng, rajta a jelölt neve, fölül pedig a gróf jól sikerült arcképe. Sőt zárt levelekkel is kedveskednek a választóknak, a melyben az megígérné, hogy *Zichy Jenőre* fog szavazni. — Az ellenzék viszont arra törekszik, hogy valamennyien egyesülve csináljanak frontot a kormány pártjának.

— **Iskolaszéki ülés.** "A városi iskolaszék ma d. u. 2 órakor *Alaghy* Dezső elnöklete mellett ülést tartott, melyre a tagok teljes számban megjelentek, a mi bizonyára a *Wiener-ügynek* köszönhető. Az ügyrend szerint először az *Olaj-utai* gondnoki állást töltötték meg, melyre egyhangulag dr. *Bierbauer* Viktor tiszti főorvos választott meg. Az idej beírás eredménye a következő: az elemi iskolába beiratkozott 1787 fű, 1768 leány, mindennapi tanuló, az ismétlő iskolába 1157 fű, 708 leány.

Nagy érdeklődés mellett tárgyalatott ezután a lapunkban már részletesen ismertetett *Wiener-féle* ügy. *Wiener Ignác* ugyanis leánya kizáratása ügyében panaszfeljelentéssel fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Az iskolaszékhez leadott ezen feljelentés egy albiztosítágnak adott ki véleményezést végett, hol dr. *Saára Gyula* indítványa fogadtatott el, mely szerint *Wiener Ilona* kizárandó, a többiek pedig megdorgálandók s a magaviseletből szabályszerű osztályzatot nyerjenek. A szeptemberi vizsgára való visszavetés mellőztessék. Az ekként elfogadott véleménynyei szemben *Károlyfi Nándor* ügyvéd külön véleményt adott be, mely szerint *Wiener Ilona* ugyancsak kizárandó, a többieknél pedig szeptemberre való visszavetés hagyassék meg annál is inkább, mert az ítélet eme része már most a tanév elején fogatosított. Az iskolaszék ez utóbbi véleményt tette magáévá s a közmelegnyugvást keltő ítéletet is ily értelemben hozta meg. *Wiener Ignác* kérelmének ama része, hogy a tantestület érdekelt tagjai ellen a fegyelmi eljárás indítassék meg, került ezután tárgyalás alá. A fegyelmi eljárás alapos indok hiányában mellőztetik, kimondja azonban az iskolaszék, hogy — bár miniszteri rendelet alapján történt az eljárás — a törvény rendelkezése szerint az ily ügy az iskolaszék hatáskörébe tartozván, az eljárás szabálytalan volt; a tanulóknak véleményadásra való felszólítása, — ha megtörtént volna, — helytelen eljárás. Az omnópusz ügy tehát véget ért, pedig ugyanoly eredménnyel, mint a minővel a tanári testület elintézte. *Laptársuk* a "Sz. és V." minden erőlködése dacára ez alkalommal is lapunk álláspontja fogadtatott el s így a "napkeleti" cécirkodás és doberés el helytűt sem vált be.

— **A jövő évi költségvetést** két délutánon tárgyalta a költségvetési bizottság s ugyancsak derekasan megnyes-e a főszámvévi előterjesztést, mely szerint a bevétel és kiadás nagyon is ingó mérlegén az egyensúlyt csakis 67°/_o-os pótdóval lehet megteremteni. A bizottság a kiadások rovatában tetemes tételt törölt úgy, hogy a pótdó 56°/_o, az országos betegápolási adó 3°/_o, az utadó 6°/_o-ban állapítottat meg, illetve ily javaslattal megy a költségvetés a tanács, illetve közgyűlés elé.

— **A szőlőbehozatal** tárgyában érdekes rendeletet intézett a földművelésügyi miniszter a törvényhatóságokhoz. A rendelet elmondja apróra, hogy eddig külföldi szőlőt kedvezményes vámmal 5 kilós csomagban, mint étkezszőlőt hoztak be hozzánk, itt azonban bor készítésére használták fel. Ezentul az olyan külföldi szőlőt, mely borkészítésre alkalmas, csupán hordókban és tapasztott, gyömöszölt állapotban szabad behozni. A hordóknak legalább 5 hektoliter zabtartalommal kell birniok.

— **Közigazgatási ülés a városnál.** *Székesfejérvár* szab. kir. város közig. bizottsága tegnap d. e. 10 órakor tartotta rendes havi ülését *Havranek* József polgármester elnöklete mellett. A közigazgatási állapotáról felolvasott általános jelentés után dr. *Bierbauer* Viktor tiszti főorvos olvasta fel havi jelentését, mely szerint a város közegészsége a lefolyt augusztus hóban jónak mondható. A születések a halálozásokat 39-el multák felül. (A mult hóban a halálozás volt több.) *Járvány* dacára a szórványosan előfordult *hagymáz* esetnek, nem volt, s ezen betegség sem követelt halálozást. A fertőtlenítések pontosan eszközöltettek. Fertőző betegségek a következők: *Hasi* hagymáz: beteg maradt 2 fű, szaporodott 3 fű, 2 nő. A hó folyamán gyógyult 2 fű, ápolás alatt maradt 3 fű, 2 nő, összesen 5. *Szamarhurut* volt 6, *bárányhimlő* 2, *kanyaró* 1 esetben. Született 47 törvényes fű, 39 törvényes nő; törvénytelen fű és nő egy-egy. Összesen 88. — *Házasságra* 30 pár lépett. *Iker* pár 1. *Elhalt* ellenben 49 egyén és pedig fű 32, nő 17. 7 éven alul volt törvényes fű 15, nő 7; törvénytelen fű 4, nő 2. *Úralkodó* betegség a gyermekek nyári béluhurta és *tüdővész* voltak. Nevezetesebb halál okok: *Veleszületett* gyengesség 2, *görcsök* 3, *gyermek* aszály 1, *béluhurut* 17, *tüdőlob* 1, *tüdővész* 17, *guta* 3, *vizibetegség* 1, *aggtör* 5, *öngyilkosság* 1, (utrói önmérgézés 1) a *szt.-György* kórház 8 halottja közül 2 volt *fejérvári*. A *rendőrfőkapitány* elnöklete alatt f. hóban a *sz.-György* kórház csatornázása, különösen a szennyvíz és ürülékvezető készülékei megvizsgáltattak, s az akna-rendszerrel ellátott vezeték teljesen pontosan működőnek találtatott, mert a szennyvíz teljesen szagtalanul, szűrt, fertőtlenített s tiszta állapotban került az aszalvölgyi árokba. Nem úgy azonban a cs. és kir. szab. déli vasuti társaság induló-házát, hol is ugyanezen alkalommal a szemle megejtetvén, felhivatott a fennt nevezett vasuti társaság, hogy a *szt.-György* kórházban bevált akna-rendszer viz- és ürü ékevezetét záros határidő alatt alkalmazza, miután mintegy 60 hektoliter öblítővíz áll rendelkezésére s így kényelmesen keresztül viheti. A *lövölde-utcai* személt-lerakódó betiltatott. A *penzügyigazgató* jelentése szerint a *kincisári* követelés július hó végén volt 1.402.961 kor. 66 fillér, befolyt augusztus hóban 1.189.787 kor. 28 fillér, hátralék 213.174 kor. 38 fillér. *Intó* 2557 esetben adatott, *zálogolás* 59 történt, *árverési* hirdetmény 82 esetben adatott ki, *árverés* 1 esetben tartatott meg. *Ideiglenes* házadómentesség 9 esetben adatott. Az általános jelentés után *Plossek* pénzügyigazgató dr. *Saára* Gyula ügyvéd interpellációjára válaszol. *Saára* ügyvéd ugyanis kifogásolta az adónak a telekkönyvi tulajdonosok szerinti kiírását, a mennyiben pedig ez megtörtént, méltányos és köteleességszerű dolognak tartotta volna, hogy a részleges fizetések az adómegosztás arányában történjenek. *Plossek* pénzügyigazgató törvényenyl s rendeletekkel igazolta álláspontjának helyességét s a mennyiben ez az eddigi eljárás komplikációjával jár, maga a pénzügyigazgató hajlandónak mutatkozik a közig. bizottságnak az egyszerűsítésre vonatkozó feliratát pártoló szakvéleménnyel felterjeszteni. Dr. *Saára* Gyula, valamint a bizottság is tudomásul veszi a választ. A kir. ügyesség, tanfelügyelőség, államépítészeti hivatal jelentése minden vita nélkül tudomásul vétetvén az ülés 11 órakor véget ért.

— **Tejhamisítás.** *Windisch* István bicskei tejgazdasági számtartót a szolgabíróóság tejhamisítás miatt 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Biz ez szomorú dolog annál is inkább, mert ez nem az első esete *Windisch*nek.

— **Ellenőrzési szemle.** A nem tényleges állományu legénység részére elrendelt ellenőrzési szemlék Székesfejervárott a következő napokon fognak megtartatni: 1. A közös hadsereg s hadi tengerészet nem tényleges állományu s helyben tartózkodó legénység részére f. évi október 7. 8. és 9. napján d. e. 9 órakor a Szögyény-féle házban. (Szögyény utca 1.) 2. A honvédség nem tényleges állományu s helyben tartózkodó legénysége részére f. évi október 10. 11. és 12. napján d. e. 9 órakor a honvéd laktanyában. Az ellenőrzési szemlén minden nem tényleges állományu katona s honvéd — ideértve a szolgálati kötelezettségük utolsó évfolyamában levőket is — köteles megjelenni. Kivételnek: a) a papjelöltek és papnövényrekek; b) azok, kik folyó 1901. évben tényleges szolgálatban állottak, vagy katonai kiképzetésben részesültek, vagy tartaléklébi fegyvergyakorlatot teljesítettek; c) a folyó évben tényleges szolgálatra, katonai kiképzetésre, vagy fegyvergyakorlatra bevonult azon egyének, a kik betegség miatt, vagy felülvizsgáló bizottság elé vezetetésük céljából ismét a nemtényleges viszonyba helyezettek vissza; d) az igazolvánnyal ellátott tartósan szabadságot altsiztek, a kik nyilvános szolgálatban véglegesen vagy ideiglenesen alkalmazva vannak; e) a büntető, vagy vizsgálati fogságban levők s a feltételeken szabadlábra helyezett fegyencek is; f) a tengeri utazási engedéllyel, vagy külföldre szóló utlevelekkel ellátott egyének, ha tényleg hajón vagy külföldön tartózkodnak; g) azok, kik az ellenőrzési szemle idejében a csendőrségnél állanak szolgálatban; h) a tartósan szabadságotalt és póttartalékosok, kik folyó évben besorozottak. Azon szemlére kötelezettek, a kik a szemlén meg nem jelennek, vagy arra elkésve érkeznek, utószemlén kötelesek megjelenni, s ha mulasztásukat kellőleg igazolni nem tudják, a katonai fegyelmi szabályok szerint fognak büntetettetni. Fzen utószemlék a közös hadseregbeli szemléköttelezettek részére folyó évi november 6. és 8. napján délelőtt 9 órakor a cs. és kir. 69. számú hadkiegészítő kerületi parancsnokságnál helyben, a honvédség szemlékötelezettjei részére pedig folyó évi november hó 22. és 23. napján délelőtt 9 órakor a m. kir. 17. honvéd kiegészítő parancsnokságnál helyben fognak megtartatni.

A katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, a kik közös hadseregben, haditengerészetnél, a honvédségnél, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, de felülvizsgálat folytán elbocsájtva nem lettek, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési ajánlati lappal el vannak látva, október 1. 2. 3-án d. e. 8 órakor a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez a katonai ügyosztálynál (Szögyényház) ingyen »Jelentkező lap« kapható, melynek kitöltésére és kezelésére névze a katonai nyilvántartó és a Jelentkező lapon levő figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez a népfelkelési igazolványi könyv elviendő, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. A jelentkezéshez vasuton utazó népfelkelésre kötelezettek, ha magukat az igazolványi könyvvel igazolják, a katonai díjsszabásban megállapított menetdíjkezdményben részesülnek. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik.

— **Pérujárj szállítólovak.** Kurucz István Öreg-u. 23. sz. alatti lakos, asztalosmester két segédje: Szalai Gyula és Lévai Lajos, továbbá Horvát József, Wacker Dezső és Flaskár József tanoncok közös elhatározással szüretet csaptak a más szölleijében, a végén azonban a levét nagyon keservesen itták meg. Tegnapelőtt este történt a szomorú szüret Meizer András cserepes szőlőskertjében. Amde míg ők idegen területen jártak, azalatt Kis Gábor szintén Kurucz segédje jelentést tett a történetéről a rendőrségnél, mire két rendőr a felsővárosi templomnál elbujva várta az érkezőket. Nem kellett sokáig várakozni, mert úgy 11 óra tájban csakugyan ballagott hazafelé a bűnös banda három zsák szőlővel. A rendőrök csak akkor léptek elő, mikor már mindnyájan a házban voltak s csakugyan el is fogták a tetteseket Wacker Dezső kivételével, a ki a legszorgosabb kutatás után sem került elő. Kutatás közben fojtó füst szállja meg a házat, majd a pincéből jajveszékelve rohan fel Wacker égő

ruházattal. A tüzoltóság nyomban kivonult, a pince-tüzet még ideje-korán elnyomta, a rendőrség pedig megállapította, hogy Wacker égő cigarettával menekült a pincébe s vigyázatlanságából gyulladt meg a gyalu-forgács. Wackert súlyos égési sebeivel a Szent-György kórházba szállították. Meizer András kára 56 korona.

— **Csirkék miatt.** Ha Péter és Pál összedudnak gabalyodni egy fülemile füttye miatt, miért ne akadhatna olyan polgártárs, a ki bevereti a másik fejét, mert előbb agyonlődözte annak néhány jobb sorsra érdemes tyukját és csirkéjét. Ifj. Antal József a Farkastanya egyik részének birtokosa békés egyetértésben és jó szomszédságban élt a szomszédságában levő földek bérilőjével Máté Domonkossal. Mivé is lenne a világ, ha még olyan helyen is, a hova béreseken és cseléségen kívül csak a madár, no meg egy-két szomjas vendég tér be, ha még olyan helyen se tudnának a szomszédok békés együttélést teremteni. Jó barátságban élt a két szomszéd egészen tegnap délig, a mikor Máté Domonkos céllövészetet rendezett az Antal József feléje tévedt tyukjaira és csirkéire. Az eredmény egészen csinos és jól sikerült volt, csak Antal József nem volt vele megelégedve. Midőn hazajöven a munkából, hírül adták neki a gyászt, a mely mellé még halotti tort sem lehet ilni. Kérdőre vonta szomszédját, a ki szinte nem állta szó nélkül a kérdéseket, így lett a kevés szóból sok szó és sok hangos szó, a mely után tette kerülőn az ügy, Máté Domonkos revolvert rántott elő s talán kárt is tesz Antal Józsefben, ha az erősen le nem fogja és ki nem csavarja a fegyvert kezéből. Dulakodtak egy ideig, midőn Máté gazdaasszonya közbelépővén egy husággal úgy fejbeteremtette Antalt, hogy biz az súlyos testi sértésnek is beillik. Antal aztán elmenekült s még délután a rendőrségnek, illetőleg a járásbírósnak jóakaró igazságszolgáltatásába ajánlotta lövöldöző és verekedő szomszédját és annak gazdaasszonyát.

— **Tűz Kis-Keszin.** F. hó 9-én az esti órákban Puskás Károly udvarán meggyulladt egy kis kaza s néhány perc mulva már a szomszédos Puplor József zsuppkazala is lángot vetett s csakis a nagylángi tüzoltók derekas munkájának köszönhető, hogy a tűz nagyobb veszedelemben nem sodorta a kis községet. Általános a felháborodás a kis-keszi tüzoltók ellen, a kik csak akkor fogtak az oltási munkához, mikor már a lángiak is odaértek. A vizsgálat során megállapított, hogy a tűz boszu műve, gyújtogatás eredménye s épen ezért a csendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen tettest. A kár 600 korona, mely biztosítva nem lévén, meg sem térül.

— **Tolvaj mezőőr.** Bálint Ferenc fővenyi mezőőr bizonyára abban a meggyőződésben leledzik, hogy neki csak a mezőn nem szabad lopni, egyebütt ő is lothat, csak rajta ne csipjék. Most az egyszer azonban nem sikerült a lopás. F. hó 9-én ugyanis betért Arvai József fővenyi korcsmárhoz, egy darabig italozott s aztán kámför módjára eltűnt. Eltűnt azonban vele együtt néhány sörrrel telt üveg meg pohár is. Még idejekorán elcsipték a mezőőr szüret s a járásbírósnak előtt fog beszámolni tettéért.

Levél a szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő Ur!

Hogy a sárgacsikók ügyében egy lókereskedővel sziveskedett összeköttetésbe lépni, nemkülönben azon körülmény, hogy három bakfis megjelent népdalaimat elolvasva, annyira el voltak ragadtatva, hogy üdvözöltek egy szép Ansichts-kártyán, mely a borjuktat és bájdús környékét ábrázolja, annyira meghatottak, hogy egy régiebb keretű regényem első fejezetét, noha nem volt a nyilvánosság elé szárvva, félretéve a költői szerénységet izlettétül beküldöm.

A FILAGORIA TITKA.

Eredeti regény 4 kötet.

I. Fejezet.

Egy hat oktályos szőlő tövében ábrándosan meredt az ég felé a szende filagoria. Szomorgó kácsavirágok öveztek körül s búsan hajoltak reá a kecske szőlő sárguló levelei és a kadarka pirosító indái . . .

Egy gálicos petróleumhordón ült lábait lóbálva Kunigunda, s előtt állt két tégián kezét lóbálva Kunó. Kunó költői lélek volt s gondola . . . Őh hordón ülő Kunigunda! Csapratítoje szivem szerelmes hordójának . . . de nem szolt semmit csak fogait csattogtatá rémesen az ősi hold felé! Kunigunda érzékeny volt s egy földönfekvő szakadt puttonkötelet bámulva hallgatott, de alattomban mégis zokogott . . . közben pedig akkorátok sóhajtott, hogy a gálicos petróleumhordó teteje beszakadt édes terhe alatt. Kunó előbb égnék emelte szeméit aztán egy merész szökéssel Kunigunda lábait elé vetette magát . . .

A sárga csikók reményében egyelőre ennyit.

H. Kopaszhegy, szept. 10.

Motoszkav Mirkó.

E megható történethez azt hisszük fölösleges kommentárt fűzni. Szerkesztő.

Piaci árak.

1901. Szept. 10.

Buza	14.20.—14.50.
Rozs	12.20.—13.—
Arpa	11.20.—12.30.
Zab	12.—12.70.
Tengeri	11.20.—.—

A közeledő évadra ajánlok

**I. rendű koksztot,
tatai darabos szenet,
tojás-brikettet**

(sajtolt szenet)

és tüzfát

helyben a vasuti raktáromban,
vagy waggonszámra bármely állomásra,
legjutányosabb áron.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEJÉRVAR,

Lakatos-utca 2. szám alatt.

Képviselő-választási

**ZÁSzlók és JELVÉNYEK
rendkívül olcsó árakon
Knazovitzky Bélánál
Székesfejervárott, Nádor-utca.**

Hirdetések felvételnek kiadóhivatalunkban
(Szent-István-tér 1. szám)
jutányosáron.

Nyomatott Számmér Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfejervárott.